Две слике црногорских избора

Пише: Стефан Ђукић
понедељак, 15 октобар 2012 18:26

Имајући у виду да сам написао пригодан текст дан прије избора, позивајући све житеље Црне Горе да дају свој допринос на изборима, сматрам да сам дужан написати нешто и данас, дан након затварања биралишта, док су утисци још свјежи. Имајући у виду да смо друштво у којем су сваки избори на одређени начин судбоносни (иако се ми некако тјешимо да нису) јако је тешко изабрати најјачи утисак изборног дана. Ипак, сматрам да се двије сцене успјешно истичу над осталима и да, осим што приказују начин на који неки међу нама посматрају изборе, пружају нам огледало над тим какви смо као друштво у цјелини.

Прва од тих слика се одвијала негдје око поноћи, када је лидер коалиције “Европска Црна Гора” (у игри нису била имена Афричке или Јужноамеричке Црне Горе) Мило Ђукановић изашао пред своје присталице и у име својих партијских другова објавио да су остварили побједу на парламентарним изборима те да ће вршити власт и следеће четири године. Иза њега су били партијски шефови партија са којима је водећа ДПС изашла у коалицији те разни бивши министри, посланици, јавне политичке личности. Интересантно за све њих је да представљају персонификацију стихова легендарне групе Creedence Clearwater Revival – Fortunate Son, која јесте била усмјерена америчким лидерима шездесетих, али заправо описује сваку одређену, олигархијску власт. Али није то слика коју сам желио истаћи. У сред говора Ђукановића су присталице прекинули гласним скандирањем “Мило, ми те волимо”. Ова појава указује на више ствари истовремено.

За почетак, она нам показује колико су идолопоклонство и култ личности јаки код нас, нарочито у политичком животу. Аналитичар Милош Бешић, кога додуше оптужују да у својим испитивањима фаворизује владајуће партије (тако је и овај пут рекао да њихов минимум не може бити испод 47 процената, а они су били на 45), је изјавио да сама појава лидера Демократске партије социјалиста носи 25 одсто подршке. Могло би се полемисати да ли је бројка заиста тако велика, али несумњиво је да у тим ријечима има истине. Чак и кад би рекли да његова појава носи половину те прогнозе, опет је заиста много. Али ово није риједак примјер. Многе земље, далеко развијеније од нас, у политичкој утакмици зависе од харизме и наступа свог лидера. Нарочито је то изражено у земљама које имају предсједнички систем. Због тога, сви амерички кандидати за

предсједника имају испеглане биографије, пуне похвала, великих успјеха на приватном, образовном и пословном плану, чак и ако неки од њих можда нису толико успјешни, њихови PR менаџери покушавају да их прикажу у што позитивнијем свјетлу јер народ жели да гласа за неког ко је успјешан на што више поља, ко се доказао вриједним да води државу. А ко је овим људима узор? Успјешан бизнисмен? Врло образован човјек? Неко ко зна више језика, има много вјештина и у друштву је узорних и вриједних људи? Напротив, ништа од тога. То више говори о нама него о њему. Ако је та харизма оно што добија ове изборе, онда је то харизма осионости, некултуре, провинцијализма и уличарства. Не говорим тиме да је тај човјек приватно такав (као што ни упеглани амерички предсједници нису сви одреда ходајућа савршенства), већ да је кампања заснована на тај начин. За разлику од америчких PR менаџера који се убише да испеглају биографије кандидата које заступају, наши организатори кампања као да у први план гурају ове уличарске и некултурне карактеристике, и то говори доста о нама. Говори нам да, када се о лидерима тиче, више поена носи харизма некултуре, него појава некога ко је имао одличну дипломатску каријеру и био позван да предаје на једном од престижнијих европских универзитета. Више носи харизма улице него харизма неког ко је био изванредан студент, ко се остварио у свом личном позиву (биологији и вјештачкој оплодњи) и коме политика није први посао преко које намјерава да испуни своје, прије свега новчане амбиције. Као што рекох, толика жеља да се виче Мило (ако већ морамо имати култ личности) умјесто да се скандира Миодраже (или како га зову Ђаки) или Дарко говори о томе какве узоре желимо да имамо.

Друга слика се одвила приликом славља присталица владајуће коалиције у Подгорици. Пар момака, возећи се у старом Фиат Ритму а носећи црногорску заставу, су се вртили у круг по централном подгоричком тргу. Ово је идеална слика наше стварности на више нивоа. За почетак, паролу владајуће коалиције “напред Црна Горо”, народ је брзо преименовао у “Укруг Црна Горо”, обзиром да су нам понудили исте људе, исти систем, све исто а подједнако лоше као у последњих 20 година, те само можемо рећи да нас тјерају да идемо у круг. Ови момци су својим понашањем (као и вјероватно својим гласовима) поручили да им је драже да идемо у круг (притом кршећи закон) и да се никад не покренемо са мјеста и учинимо своју државу бољим мјестом за живот. Такође је индикативно да су се момци возили у аутомобилу какав је Фиат Ритмо, који је произвођен од 1978. до 1988. године али је и тада био економично рјешење, за оне са плићим џепом те можемо мислити која је вриједност тог аутомобила данас. Ти исти момци су вјероватно позајмили 5 еура од бабине или дједове пензије да би насули гориво за њихову вожњу укруг. Дакле људи који живе у таквој ситуацији, који не могу себи да приуште нормалан аутомобил док њихови вршњаци у нормалним земљама већ купују

своје друго-треће ново возило, опет гласају и славе побједу истих оних који су их до таквог стања довели. Њима је драже да мјесечно плате макар 5 еура на таксе за телефон, телевизију, струју, да плаћају најскупљу струју и прескупо гориво, него да дају шансу другима који ће то можда промјенити. Они су на једном мјесту персонификовали крилатицу “гласаћемо ДПС, па да ћемо го*** јест”.

Има још слика која би могле да уђу у избор, али ове двије најбоље осликавају прије свега наш народ, а у некој мјери и политичку елиту, која представља наше огледало. Могла би у избор ући и слика која се одвила током обраћања јавности лидера Демократског фронта коме је прво питање упутио представник владиних медија врло некултурно и безобразно прозивајући представнике те партије да су четничке војводе и издајници. Не заборавите да владини медији новац добијају од читавог народа. За крај само желим да честитам свима који су имали храбрости, части и наде да гласају за опозицију. Нада је ту кључна, јер иако нас је опозиција много пута разочарала, опет јој морамо пружити шансу јер једино тако може доћи до промјена и до кретања напред, до истински бољег живота иако немамо никакве тренутне добити од тога. А свим гласачима коалиције ЕЦГ, као и апстинентима само кажем да немају права на жалбе током следеће четири године, они су овако одабрали и својим избором аминовали зеленашке таксе, скупу струју и гориво, нередовне плате и свуда присутну корупцију. Њима само могу рећи – укруг и укруг, до изнемоглости.

(Блог Стефана Ђукића)